

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci obvineného **M. B.** pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. na verejnom zasadnutí 25. januára 2011 v Bratislave o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 8. septembra 2010, sp. zn. 5 To 35/2010, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por., takto

r o z h o d o l :

Uznesením Krajského súdu v Nitre z 8. septembra 2010, sp. zn. 5 To 35/2010, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 293 ods. 3 a ods. 8 Tr. por. v neprospech obvineného M. B..

Napadnuté uznesenie, ako aj chybné konanie, ktoré napadnutému uzneseniu predchádzalo, **s a z r u š u j ú.**

Z r u š u j ú s a aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, najmä uznesenie Okresného súdu Nové Zámky z 26. novembra 2010, sp. zn. 1 T 256/09.

Krajskému súdu v Nitre **sa p r i k a z u j e**, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajský súd v Nitre (ďalej len krajský súd) zamietol odvolanie obžalovaného B. proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len okresný súd) z 27. mája 2010, sp. zn. 1 T 256/2009. Týmto rozsudkom bol obžalovaný M. B. uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno c/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

hoci mu z ustanovenia § 62 Zákona o rodine číslo 36/2005 Z. z. vyplýva povinnosť vyživovať svojho maloletého syna D. Š., nar. X. a podľa rozsudku Okresného súdu v Nových Zámkoch, sp. zn. 7P 20/05-30, zo dňa 4.5.2005 bol povinný prispievať na jeho výživu mesačne sumou 20,71 eur (624,-Sk) vždy do 15-teho dňa toho – ktorého mesiaca vopred k rukám matky I. Š. bytom Š., M., okres N. Z., ktorý rozsudok bol zmenený rozsudkom Okresného súdu v Nových Zámkoch, sp. zn. 11P 237/08-18, zo dňa 23.9.2008 v časti o výživnom tak, že výživné sa zvyšuje zo sumy 624,-Sk na 29,87 eur (900,-Sk) mesačne od 1.8.2008 a zročné výživné na maloletého za obdobie od 1.8.2008 do 30.9.2008 v sume 552,-Sk, je obvinený povinný splácať po 200,-Sk mesačne spolu s bežným výživným až do vyrovnania, pod stratou výhody splátok, vyživovaciu povinnosť si neplní pravidelne mesačne, napriek tomu že od 3.6.2008 do 19.11.2008 pracoval, pri nástupe do zamestnania vyživovaciu povinnosť nenahlásil, od tejto doby nie je v pracovnom pomere a nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch, v mieste bydliska sa nezdržiava, čím za obdobie od 1.6.2008 do 27.5.2010 vznikol na výživnom dlh 647,99 eur, napriek tomu, že trestným rozkazom Okresného súdu v Nových Zámkoch, sp. zn. 1T 196/08, zo dňa 14.11.2008 bol uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1 Trestného zákona a odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, výkon ktorého súd podľa § 49 odsek 1 písmena a a § 50 odsek 1 Trestného poriadku podmienene odložil a určil skúšobnú dobu 18 mesiacov a podľa § 50 odsek 2 Trestného zákona je obvinený povinný uhradiť zaostalé výživné počas skúšobnej doby.

Za to mu bol podľa § 207 odsek 3 Tr. zák. s použitím § 38 odsek 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 15 mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/

Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie M. B. prostredníctvom obhajcu podaním z 3. novembra 2010.

Ako právny dôvod dovolania označil dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.

V dovolaní dôvodí a navrhuje:

„Uznesením Krajského súdu v Nitre pod, č.k. 5To/35/2010-103, zo dňa 08.09.2010 bolo moje odvolanie zamietnuté, hoci som nebol na danom verejnom zasadnutí prítomný. Poukazujem na to z dôvodu, že som v tom období pracoval v zahraničí, konkrétne v T.. Nakoľko ja som osobne nemohol prevziať predvolanie k verejnému zasadnutiu, prevzala ho na základe splnomocnenia moja družka, o čom som sa dozvedel až po mojom návrate zo zahraničia - dňa 18.09.2010.

Vtedy som sa až dozvedel, že po obdržaní predvolania následne cestou Okresného súdu v Nových Zámkoch družka podala žiadosť o preloženie vytýčeného termínu verejného zasadnutia. Na môj dotaz, prečo mi to nejakým spôsobom neoznámila uviedla, že to bolo z dôvodu, aby som mohol zarobiť, nakoľko sami máme tri nezaopatrené deti a veľmi chcela, aby som mohol vyrovnať svoj dlh na zaostalom výživnom, čo pre našu rodinu predstavovalo značnú sumu vo výške 767,-Eur. Bola značne motivovaná tým, že ona je stále chorá, vykonávať nemôže žiadnu prácu, je aj v konaní o poskytnutie invalidného, pričom finančné prostriedky na výživu našej rodiny stále potrebujeme. Išlo jej hlavne o to, aby som vyplatil svoj dlh na výživnom, tým pádom by som bol spod obžaloby oslobodený a nemusel by som ísť na výkon trestu.

Uviedla, že takáto možnosť vybavenia mojej veci vyplývala aj zo samotného prípisu predsedníčky senátu v rámci zasielaného predvolania na verejné zasadnutie. To jej dávalo nemalú nádej, že takýmto spôsobom by bolo moje stíhanie ukončené a bolo by po problémoch. V domnení, že to zvládne sama, mi o termíne verejného zasadnutia nehovorila a bola presvedčená, že termín bude preložený. V tejto domnienke ju umocňovala skutočnosť, že keď sa telefonicky dotazovala od pracovníčky krajského súdu dňa 07.09.2010, či bol

termín verejného zasadnutia preložený, tak jej odpovedala, že tento bude preložený a termín nového zasadnutia bude včas zaslaný a to na adresu trvalého bydliska.

Ako som už uviedol, po ukončení prác v T. som sa vrátil domov v druhej polovici septembra 2010 a vtedy mi hovorila, že požiadala o preloženie verejného zasadnutia, na ktorom má byť rozhodnuté o mojom odvolaní. Tak sme čakali na nový termín a boli sme veľmi nemilo prekvapení, keď som dňa 08.10.2010 obdržal výzvu na nástup do výkonu trestu, avšak v tej dobe už som bol PN z dôvodu obojstranného zápalu pľúc a až následne 13.10.2010 nám bolo hodené do schránky od Okresného súdu Nové Zámky uznesenie krajského súdu o zamietnutí odvolania. V súčasnosti som stále hospitalizovaný na pľúcnom oddelení Nemocnice v Nových Zámkoch.

Tvrdím teda, že som nemal vedomosť o konaní verejného zasadnutia a preto som toho názoru, že neboli splnené zákonné podmienky na vykonanie verejného zasadnutia tak, ako to má na mysli ustanovenie § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por.

Krajskému súdu družka riadne oznámila, že som v zahraničí, pričom bolo zrejmé a evidentné, že žiadosť o preloženie verejného zasadnutia som nepísal ja, ale moja družka. Skutočnosť, že mi termín verejného zasadnutia družka neoznámila, nemôže byť v môj neprospech, nakoľko som to ja nezapríčinil. Naopak, pokiaľ si odvolací súd náležite nepreveril, či som mal alebo nemal vedomosť o termíne verejného zasadnutia, tak mohol vytýčiť nový termín, čo v podstate mala potvrdiť mojej družke aj pracovníčka odvolacieho súdu v rámci ich telefonického rozhovoru v deň pred konaním verejného zasadnutia t.j. 07.09.2010. Procesným postupom odvolacieho súdu t.j. vykonaním verejného zasadnutia bez môjho vedomia mi ako obvinenému bola znemožnená účasť na verejnom zasadnutí.

Na základe všetkých horeuvedených skutočností, preto týmto cestou svojho splnomocneného obhajcu podávam toto dovolanie a navrhujem, aby dovolací súd v zmysle § 384 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo napadnutému rozhodnutiu. V prípade zistenia dôvodov dovolania, na ktoré som poukázal, zároveň navrhujem v zmysle § 386 ods. 2 Tr. por., aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a v zmysle § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal odvolaciemu súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Zároveň žiadam dovolací súd, aby na obdobie pokiaľ nebude rozhodnuté o mojom dovolaní, zároveň odložil výkon rozhodnutia v súvislosti s mojim odsúdením a to s poukazom na dôvody, na ktoré som vyššie poukázal.“

K dovolaniu sa vyjadril okresný prokurátor Nové Zámky, ktorý sa s postupom a rozhodnutím krajského súdu stotožnil a navrhol dovolanie ak nedôvodné odmietnuť.

Matka maloletého D. Š. I. Š. vo svojom vyjadrení potvrdzuje, že obvinený už v medziobdobí uhradil dlžné výživné v rozsahu podľa odsudzujúceho rozsudku, aktuálne však opäť neplatí, a preto sa obáva, že zrušením napadnutého rozhodnutia sa celková situácia vo vzťahu k vyživovacej povinnosti menovaného nevyrieši.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako dovolací súd nezistil pri predbežnom prieskume podľa § 378 Tr. por. dôvod na rozhodovanie na neverejnom zasadnutí podľa § 382 Tr. por., preto vec prerokoval na verejnom zasadnutí, na ktorom podľa § 384 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého uznesenia a správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por., ktoré sú v dovolaní uvedené. Takto zistil, že dovolanie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 293 ods. 3 Tr. por. verejné zasadnutie sa koná za prítomnosti obvineného.

Podľa § 293 ods. 8 Tr. por. ak obvinený hodnoverným spôsobom ospravedlní svoju neúčast' na verejnom zasadnutí a súčasne písomne požiada súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti, súd odročí verejné zasadnutie a určí deň, čas a miesto ďalšieho verejného zasadnutia.

Je pravdou, že predvolanie na verejné zasadnutie na deň 8. septembra 2010 prevzal podľa doručky v spisovom materiáli samotný M. B., a to 16. júla 2010, a žiadosť o odročenie verejného zasadnutia datovanú 12. augusta 2008 písala K. P.. Menovaná však ku nej však priložila generálnu a časovo neobmedzenú plnú moc s notársky overeným podpisom

obvineného z 28. mája 2008. Nejde síce o využitie inštitútu obhajoby v trestnom konaní, materiálne však nie je možné takéto podanie nezohľadniť, najmä v situácii, keď mal byť obžalovaný od 26. júla 2010 v zahraničí za účelom získania finančných prostriedkov na úhradu dlžného výživného, ktoré bolo dôvodom jeho v tomto čase ešte neprávoplatného odsúdenia.

Žiadosť inak spĺňa náležitosti podľa § 293 ods. 8 Tr. por., preto bolo namieste verejné zasadnutie aspoň v jednom termíne odročiť. Tomu zodpovedajú i okolnosti nastalé v priebehu vykonávacieho a dovolacieho konania, keď obvinený v súlade s údajmi, ktoré sú obsahom vyššieuvedenej žiadosti dokladá úhradu dlžného výživného v rozsahu odsudzujúceho rozsudku.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní obžalovaného proti rozsudku okresného súdu však bolo krajským súdom 8. septembra 2010 rozhodnuté podľa § 293 ods. 5 Tr. por., že verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obžalovaného M. B.. V zápisnici o verejnom zasadnutí je zároveň uvedené, že obžalovaný svoju neúčast' ospravedlnil prostredníctvom družky, avšak predsedníčka senátu konštatuje, že dané ospravedlnenie nepovažuje za ospravedlnenie hodnoverným spôsobom. Okolnosť vyhodnotenia spôsobu ospravedlnenia ako nedôveryhodného nie je nijako bližšie vysvetlená, rovnako ani v uznesení krajského súdu, ktorým bolo odvolanie obžalovaného zamietnuté (okrem už vyššie uvedenej konštatácie).

Popísané okolnosti podmienili vyslovenie porušenie zákona v ustanovení § 293 ods. 1 a ods. 8 Tr. por. najvyšším súdom pri využití procesných ustanovení, označených vo výroku tohto rozsudku. Na to nadväzuje potom zrušenie napadnutého rozhodnutia i konania krajského súdu, ktoré mu predchádzalo, ako aj ďalších obsahovo nadväzujúcich rozhodnutí, vrátane doposiaľ neprávoplatného uznesenia Okresného súdu Nové Zámky, ktorým bola zamietnutá žiadosť M. B. o odklad výkonu trestu odňatia slobody. Zároveň bolo potrebné prikázať Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu (teda v rozsahu konania o odvolaní obžalovaného) znovu prerokoval a rozhodol.

O odklade výkonu rozhodnutia v zmysle § 380 ods. 4 Tr. por. nebolo potrebné rozhodnúť, nakoľko sa ešte koná o žiadosti obvineného o odklad výkonu trestu odňatia slobody v tejto veci, čo sa vyhlásením rozsudku najvyššieho súdu, ako je objasnené vyššie, tiež stalo neaktuálnym.

Vo vzťahu k vyjadreniu I. Š. k dovolaniu najvyšší súd ešte nad rámec právnej podstaty tohto rozhodnutia dodáva, že splnenie podmienok tzv. účinnej ľútosti, spojené so zaplatením výživného je vždy účinkom, ktorý pri splnení podmienok § 86 písm. a/ Tr. zák. zákon preferuje pred trestnoprávnou represiou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 25. januára 2011

**JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu**

Vyhotovil: JUDr. Libor Duľa

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková